

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan (IV) kokous 5/2022

Aika 14.9.2022, klo 13.00–16.00, etäyhteys

Paikalla

Puheenjohtaja Laura Hänninen
Varapuheenjohtaja Joonas Gustafsson

Koiratoiminta

Tapio Eerola, Suomen Kennelliitto
~~(Pauliina Lehtola)~~

Kissatoiminta

Riikka Turpeinen, Suomen Kissaliitto
~~(Päivi Ylikorpi)~~

Hevostoiminta

Martti Tala, Suomen Hippos
~~(Kristiina Ertola)~~

Eksoottisten eläinten harrastustoiminta

~~Mats Wikström~~

~~(Ville Vepsäläinen)~~

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvointia koskeva tutkimus

Katriina Tiira, Helsingin yliopisto
~~(Kati Tuomola)~~

Seura- ja harrastuseläinten pitoon liittyvä etiikka

Paula Hirsjärvi
~~(Elisa Aaltola)~~

Ruokavirasto

Sari Salminen

~~(Taina Mikkonen)~~

Käytännön eläinsuojeluvantatyötä tekevä viranomainen

Elli Valtonen, Helsingin kaupunki
~~(Hanna Kukkola)~~

Vapaaehtoinen eläinsuojelutyö

Kati White, SEY Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto
~~(Laura Uotila, Eläinsuojeluliitto Animalia)~~

Käytännön eläinlääkintätyö

Anna-Mari Olbricht

~~(Vuokko Pekkola)~~

Seura- ja harrastuseläinkauppiat

Johanna Valo, Faunapark Oy
~~(Päivi Tiitinen)~~

Kuluttajat

Timo Niemi, Kuluttajaliitto Oy

~~(Emmi Meriranta)~~

Pysyvät asiantuntijat

Tiina Pullola, maa- ja metsätalousministeriö
Saara Kupsala, eläinsuojeluasiamies

Pöytäkirja

1. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.00. Paikalla oli 13 jäsentä ja 4 varajäsentä.
2. Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.
3. Maa- ja metsätalousministeriöstä kerrottiin, että hallituksen esitys eläinten hyvinvointilain annetaan eduskunnan käsiteltäväksi to 22.9.2022. Voimaan laki tulee aikaisintaan 2023 alkaen.

Euroopan eläinten hyvinvointifoorumissa käsitellään EU-lainsäädännön tarpeita koirien ja kissojen osalta (mm. koirien ja kissojen kasvatusta, pito-olosuhteita, jalostuksen epäkohdat). Foorumi ehdottaa, että jalostuksen ääripiirteiden ja mutilaatioiden kieltämisestä säädettäisiin EU-tasolla. Keskusteluun on nostettu myös koirien jatkuvan kytkettynä pitämisen kieltäminen, joka ei Suomessa ole noussut esiin (esim. Ruotsissa kiellettiin hiljattain, myös ulkona). Kytkettynä koira on altis ympäristön vaaroille ja sääolosuhteille eikä sillä ole mahdollisuutta normaaliin sosiaaliseen käyttäytymiseen toisten koirien kanssa. Suomessa koirien pitäminen kytkettynä juoksulangassa on nykyään hyvin vähäistä, pois lukien rekikoirien pito.

4. Eläinsuojeluasiamiehen verkkosivuilla on kooste Euroopan eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien foorumin kesäkuisesta kokouksesta (<https://www.elainsuojeluasiamies.fi/2022/08/31/elainten-tuntemiskyky-puitiin-euroopan-elainten-hyvinvoinnin-neuvottelukuntien-kokouksessa>).

Eläinsuojeluasiamies on yhdessä Eläinten hyvinvointikeskuksen kanssa laatinut ehdotuksen eläinten hyvinvoinnin edistämisen keskeisistä keinoista, jotka edellyttävät poliittista päätöksentekoa. Ehdotus suuntaa katseen tuleviin vaaleihin ja uuteen hallituskautteen (<https://www.elainsuojeluasiamies.fi/2022/09/06/blogi-suomen-on-tarkeaa-tavoitella-kunnianhimoista-elainten-hyvinvointipolitiikkaa/>). Suosituksessa todetaan mm., että eläinten hyvinvointilain uudistus ja siihen liittyvät asetukset on tärkeää saada valmiiksi (esim. jalostusasetus, sallitut lemmikkieläinlajit, kissojen pakollinen merkintä ja rekisteröinti), eläinsuojeluasiamiehen virka vakinaistaa ja eläin neuvottelukuntien vaikuttavuutta ja viestintää lisätä. Luonnonvaraisten eläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta on tarpeen perustaa, sekä edistää eläineettistä keskustelua neuvottelukunnissa.

Loppusyksyllä eläinsuojeluasiamies ja Eläinten hyvinvointikeskus järjestävät pyöreän pöydän keskustelun luonnonvaraisten eläinten hoidosta ja hyvinvoinnista.

Maa- ja metsätalousvaliokunta kuulee pe 16.9. asiantuntijoita ja sidosryhmiä pienpetorautojen käytöstä ja vaikutuksesta eläinten hyvinvointiin rautojen käyttökieltoa ajavan kansalaisaloitteen tiimoilta. Eläinsuojeluasiamies esittää kuulemisessa oman kantansa rautojen käyttöön (<https://www.elainsuojeluasiamies.fi/2022/09/15/lausunto-kansalaisaloitteesta-kaikki-metsastysraudat-kiellettava-lailla/>).

5. Neuvottelukunta keskusteli kannanotosta luolakoira-koetointiin liittyen. Neuvottelukunta on jo aiemmin nostanut kannanotossaan (<https://www.elaintieto.fi/blogi/kohde-elainten-hyvinvointiin-kiinnitettava-huomiota-koirakokeissa/>) esiin elävien kohde-eläinten käytön ongelmat eläinten hyvinvoinnin kannalta ja kuullut kuluvana vuotena luolakoira-koetointiin asiantuntijoita ja toimijoita niin testattavien koirien kuin kohteena käytettävien eläinten hyvinvoinnista. Kohde-eläimiä (kettuja) ei enää saisi oikeuden ennakkopäätöksen mukaan pitää turkistarhaolosuhteita vastaavissa pito-olosuhteissa (päätös ei vielä lainvoimainen) vaan niitä tulisi käsitellä seura- ja harrastuseläinlainsäädännön piirissä. Koirien taipumuskokeet elävillä kohde-eläimillä voidaan kyseenalaistaa, sillä luolakoira-koetointi ei välttämättä edellytä

elävän kohde-eläimen käyttöä testaamisessa. Kennelliiton kanta on, että luolakoirametsästystä pitäisi saada jatkaa mm. pienpetojen ja haitallisten vieraslajien kannanhallinnassa. Mäyränpyynti luolakoirien avulla aiheuttaa usein vammoja paitsi mäyrälle itselleen, myös luolakoirille, mikä puoltaa mäyrän luolakoirametsästyksen kieltämistä. Todettiin, että luolakoira-toiminta on sekä eläinten hyvinvointi- että eettisestä ja eläinoikeusnäkökulmasta kestävämpiä kuin koirien kuin kohde-eläinten osalta. Metsästystilanteet voivat olla verrattavissa eläintappeluihin, eikä niitä pidetä Euroopassa enää hyväksyttävänä, mikä olisi huomioitava myös Suomessa. Eläinsuojelulaki kieltää tarpeettoman kärsimyksen aiheuttamisen, eikä luolakoira-pyynti edistä eläinten hyvinvointia. Puollettiin ehdotusta, että neuvottelukunta ottaisi kielteisen kannan luolakoirametsästyksen ja elävien kohde-eläinten käyttöön taipumuskokeissa sekä koekettujen turkistarhamaisiin pito-olosuhteisiin ja käyttöön harjoituksissa ja kokeissa. Myös metsästyskoirien hyvinvoinnista kannettiin huolta, sillä etenkin mäyrät voivat aiheuttaa koirille vakavia vammoja metsästystilanteissa. Luonnonvaraisten eläinten pyynnissä olisi käytettävä aina vähiten kärsimystä aiheuttavia menetelmiä, mikä puoltaa luolakoirien käytön kieltämistä metsästyksessä. Luolakoira-kokeiden tuloksilla ei todettu olevan merkitystä luolakoirien jalostuksen kannalta, eli kokeet eivät ole välttämättömiä koirien taipumusten testaamisessa. Itse luolakoirametsästyksen kuitenkin katsottiin olevan tehokas tapa pienpetojen kantojen hallinnassa, eikä luolakoira-pyyntiin täyskieltoa siksi varauksetta kannatettu. Sihteeri ja puheenjohtajisto muotoilevat luonnoksen neuvottelukunnan kannanotoksi. Luonnos toimitetaan jäsenille kommentoitavaksi seuraavan kokouskutsun yhteydessä.

Maa- ja metsätalousministeriön työryhmä laatii parhaillaan riistalinnustuksen ja vastuullisen metsästyksen strategiaa. Työssä on yhtymäkohtia metsästyskoiriin ja kohde-eläimiin, sillä strategiassa käsitellään mm. fasaanien ja muiden kohdelintujen kasvatusta ja tarhausta sekä käyttöä koirakokeissa. Myös Norjassa selvitetään fasaanien kasvatuksen ja kohde-eläinkäytön ongelmia; selvitys valmistuu loppuvuodesta 2022.

6. Neuvottelukunta päivitti kuluvalle kaudella käsiteltäväksi suunniteltujen aiheiden listan (yliviivatut aiheet jo käsitelty):

- ~~Uusi eläinten hyvinvointilain luonnos otetaan käsittelyyn, kun se tulee lausunneille. Lain pohjalta annettavia asetuksia otetaan käsittelyyn sitä mukaa kuin niitä tulee neuvottelukunnalle tiedoksi.~~
- ~~SILE-hanke (Lainsäädännön vaikutukset hiljaisiin toimijoihin) – neuvottelukunta osallistuu hankkeeseen auttamalla selvittämään, miten eläinten ääni yhteiskunnassa voisi tulla paremmin kuulluksi.~~
- ~~Lemmikkieläinten rehuksi kasvatettavien hyönteisten hyvinvointi; eläinten hyvinvoinnin ja suojelun neuvottelukuntien yhteislausunto~~
- Koirien jalostukseen liittyvät hyvinvointiongelmat (mm. brakykefaliset rodut) ja muut koirien hyvinvointiongelmat; jalostusasetuksen valmistelu, kissojen jalostuskysymykset. Kennelliitolta taustatietoa eläinlääkärien ilmoituksista perinnöllisten vikojen korjaustoimenpiteistä, sektioista jne.
- Koirien ja hevosten koulutusmenetelmät ja eläinten koulutus yleensä
- Lemmikkieläimen ja tuotantoeläimen rajapinnalla olevat eläimet; kaksoisstandardit säädöksissä (esim. kani, hevonen, harrastekanat, viiriäiset, naudat, rotat, mehiläiset). Lemmikki- ja tuotantoeläimen rajan määrittää eläintenpidon ammattimaisuus. Harrastusmielessä pidettävä eläin on lemmikki.

Lainsäädännön mukaan tuotantotarkoituksessa pidettävä eläin on tuotantoeläin, mikä voi aiheuttaa ongelmatilanteita harrastusmielessä pidettävien eläinten (kesäkanat ja -lampaat, minipossut) hyvinvoinnin pidossa. Myös paimennettavien eläinten, avustajakoirien ja green care -toiminnassa käytettävien eläinten hyvinvointi on huomioitava.

- Eläinten tuntoisuus: tarve neuvottelukuntien yhteiselle määritelmälle?
- Eläköityvien ravihevosten hyvinvointi ja pito-ongelmat
- Yhteiskunnassa piiloon jäävät pienikokoiset pienet lemmikkinisäkkäät: hyvinvointi ja lopettamismenetelmät
- Uskomushoidot eläinten hoidossa; lääkärinhoidon laiminlyönti
- ~~Koronan ja poikkeusajan vaikutukset lemmikkien hyvinvointiin: eläinten hankkiminen ja pito, eläinsuojeluongelmat, taloudelliset ja sosiaaliset eläimiin vaikuttavat ongelmat~~
- Pakollinen kissarekisteri, populaatiokissat ja löytöeläinten kuljetus
- Sairaavat kissarodut (scottish fold ym.): vaikuttaminen siihen, ettei näitä saisi tuoda maahan eikä kasvattaa
- Ukrainan pakolaisten ja muidenkin varattomien henkilöiden lemmikkien hoidon, ruokien ym. rahoitus?

7. Neuvottelukunta hyväksyi ehdotuksen hyvistä käytännöistä lausuntojenannossa:

- Lausuntoja tehtäessä pidetään mielessä neuvottelukunnan säädösperustainen ([1174/2010](#)) tavoite ja tehtävät. Tavoitteena on edistää eläinten hyvinvoinnin laaja-alaista kehittämistä sekä toimijoiden välistä yhteistyötä.
- Neuvottelukunta pyrkii noudattamaan toimintasuunnitelmaan kirjattua lausuntosuunnitelmaa. Lausuntojen aiheet voivat kuitenkin asioiden ajankohtaisuuden vuoksi tulla toimintasuunnitelman ulkopuolelta, jolloin neuvottelukunnan jäsen esittää kokouksessa toiveen asiasta. Neuvottelukunta päättää kokouksessaan yhteisesti, tehdäänkö asiasta lausunto.
- Neuvottelukunta voi kuulla lausuntoja tehtäessä alan asiantuntijaa tai asiantuntijoita. Asiantuntijatieto tukee neuvottelukuntaa kannanoton muodostamisessa.
- Tutkittu tieto huomioidaan lausuntoja tehtäessä. Kotimaisia tutkijoita on suotavaa hyödyntää asiantuntijoina.
- Lausuntoluonnosten käsittelyyn kokouksissa varataan riittävästi aikaa.
- Lausuntoja tehtäessä tavoitellaan koko neuvottelukunnan yhteistä näkemystä. Joskus yhteistä näkemystä ei saavuteta. Tällöin muun neuvottelukunnan ollessa yksimielinen voi yksittäinen jäsen tai kaksi jäsentä jättää lausuntoon eriävän mielipiteensä. Tarpeen tullen voidaan myös äänestää.
- Jokaisella neuvottelukunnan jäsenellä on kokouksissa ja lausuntoja laadittaessa samanlainen painoarvo.
- Yhdessä sovittuja aikatauluja pyritään noudattamaan ja vältetään lähettämästä sähköpostikommentteja lausuntoihin viime hetkellä juuri ennen kokousta. Viime hetken sähköpostikommentteja parempi vaihtoehto on keskustella asiasta kokouksessa.
- Lausuntoluonnoksia tehdään pääsääntöisesti vähintään kahden jäsenen työryhmissä. Joskus puheenjohtajan ja sihteerin pohjatyo voi riittää lausunnon alulle saattamiseen.

8. Muut asiat ja jäsenten kuulumiset:

Timo Niemi toi tiedoksi varajäsen Emmi Merirannan huolen hevosten kuivikkeiden saatavuudesta. Kyselijät neuvottiin ohjaamaan Hevostietokeskuksen sivuille, joilla on tietoa vaihtoehtoisista kuivikemateriaaleista.

9. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.